

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ОРФОГРАФІЧНИЙ ТА ОРФОЕПІЧНИЙ

ПРАКТИКУМ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

підготовки БАКАЛАВРА

Луцьк - 2025

Вибірковий освітній компонент «ОРФОГРАФІЧНИЙ ТА ОРФОЕПІЧНИЙ ПРАКТИКУМ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ» підготовки БАКАЛАВРА.

Розробник: Вікторія Остапчук, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри полоністики і перекладу.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми
Середня освіта. Польська та англійська мови.

Зарубіжна література

доц. Васейко Ю.С.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу протокол № 2 від 10.09. 2025 р.

Завідувач кафедри:

проф. Сухарєва С. В.

© Остапчук В.В. 2025 р.

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1.

Найменування показників	Освітній ступінь, ОПП, спеціальність	Характеристика освітнього компонента
<i>Денна форма здобуття освіти</i>	Галузь знань <i>A Освіта / Педагогіка</i> спеціальність <i>A4 Середня освіта</i> ОПП <i>Середня освіта. Польська та англійська мови. Зарубіжна література</i> Бакалавр	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік підготовки 2
ІНДЗ: <i>немає</i>		Семестр 3
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота 110 год.
Польська та українська мови викладання		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Вікторія Вікторівна Остапчук

Кандидат філологічних наук

старший викладач кафедри полоністики і перекладу

+380977542371, ostapchuk.viktoria@vnu.edu.ua

Дні занять <http://>

3. ОПИС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Предметом вибіркового освітнього компонента є історія польського правопису, принципи та основні правила польської орфографії та пунктуації (вживання великої букви, правопис складних іменників, прикметників, часток, прийменників, морфем, слів з u – ó, rz – ź, ch – h, om, on – a, em, en - e, i – j, ke, ge – kie, gie, правила переносу лексем, система розділових знаків польської мови, правила вживання коми, крапки з комою, тире, трикрапки, двокрапки, знаків питання, оклику і под. у простих і складних синтаксичних конструкціях і т. ін.).

Силабус вибіркового освітнього компонента складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти рівня бакалавра.

2. Мета і завдання вибіркового освітнього компонента

Метою ОК є підвищення культури писемної мови, а саме – вдосконалення правописної грамотності при оформленні текстів польською мовою, що є необхідним компонентом успішної реалізації процесу комунікації.

Завдання:

- застосовувати знання з курсу «Польська мова», «Практичний курс української мови» під час засвоєння матеріалу з вибіркової дисципліни «Орфографічний та орфоепічний практикум з польської мови»;

- застосовувати теоретичні знання з орфографії та орфоепії польської мови на практиці під час укладання зразків різних функціональних стилів польської мови мовленнєво грамотно, тобто з високою правописною культурою;

- редагувати письмові тексти польською мовою, виявляти помилки орфографічного та пунктуаційного характеру;
- здійснювати письмовий переклад польською мовою зразків художнього, публіцистичного, офіційно-ділового та ін. функціональних стилів з дотриманням необхідних засад польської орфографії та пунктуації;
- навчати основних правил польської орфографії та орфоєпії на уроках польської мови;
- глибоко оволодівши теоретичними відомостями з польського правопису, застосувавши їх у ході виконання численних завдань практичного характеру,
- аналізувати мовні явища, що сприятиме розширенню їхнього лінгвістичного світогляду та поглибленню інтересу до наукової дослідницької роботи;
- застосовувати на практиці правила орфографії та орфоєпії польської мови під час відтворення й укладання зразків різних функціональних стилів;
- редагувати польськомовні оригінальні та перекладні тексти;
- навчати польському правопису і польській орфоєпії учнів і т.д.;

3. Soft skills. Вибірковий освітній компонент розвиває уважність до деталей, відповідальність у роботі з мовним матеріалом і вміння акуратно опрацьовувати інформацію. Здобувачі тренують аналітичне мислення, навички самоорганізації та самоконтролю, адже орфографія вимагає послідовності, точності й системності. Робота з текстами сприяє формуванню комунікативної грамотності та здатності редагувати власні й чужі висловлювання. Групові справи розвивають уміння взаємодіяти, обговорювати мовні рішення й давати конструктивний зворотний зв'язок.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Лек.	Прак.	Сам.	Конс.	Фор.к. / Бали
Змістовий модуль 1. Środki ekspresji wypowiedzi						
<i>Temat 1. Akcent logiczny, podział tekstu na takty mowy</i> Pauza. Rola pauz w czytaniu ekspresyjnym. Rodzaje pauz	9	2	2	5		ДС, Т, РЗ, ІРС 10
<i>Temat 2. Sztuka recytacji tekstów literackich</i> Osobliwości czytania i używania folkloru w mowie. Rozwijanie umiejętności czytania poezji krajoobrazowej i miłosnej. Czytanie utworów prozatorskich.	9	2	2	5		ДС, Т, РЗ, ІРС 10
Разом за модулем 1	18	4	4	10	0	20
Змістовий модуль 2. Podstawowe wiadomości o ortografii polskiej						
<i>Temat 3. Duże i małe litery</i> Zasady pisowni wyrazów z dużej i małej litery. Imiona własne ludzi i zwierząt. Przezwiiska, pseudonimy, przydomki. Nazwy dynastyczne. Nazwy święt. Nazwy planet i konstelacji. Nazwy państw, regionów, prowincji, stanów, miast, dzielnic. Nazwy mieszkańców części świata, krajów, członków narodów, prowincji, ras. Nazwy geograficzne i topograficzne. Nazwy instytucji i orderów. Tytuły.	26		4	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС 10
<i>Temat 4. Spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne. Spółgłoski miękkie i twarde</i> Zasady nauki pisowni spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, miękkich i twardych. Wykonanie ćwiczeń. Pisanie dyktand.	28	2	4	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС 10
<i>Temat 5: Zasady pisowni ą, on, om, ę, en, em; -ji, -ii, -i,-j; kie-ke, gie – ge, kę, gę, gię.</i> Zasady nauki pisowni ą, on, om, ę, en, em; -ji, -ii, -i,-j; kie-ke, gie – ge, kę, gę, gię. Wykonanie ćwiczeń. Pisanie dyktand.	26		4	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС 10
<i>Temat 6 Zasady pisowni wyrazów z ó – u, rz – ż, ch- h.</i> Wymiana ó do o lub e. Wymiana rz na r. Wymiana h na g i ż, z, dz. Pisownia h w nazwach własnych obcego pochodzenia. Wymiana ch na	26	2	2	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС

sz. Pisownia ch w niektórych wyrazach obcego pochodzenia.						10
Temat 7. Pisownia przedrostków i przyrostków. Pisownia partykuły nie łączna i rozdzielna. Pisownia przedrostków roz-, bez-, wz-, wez-, ws-,wes-, z-, s-. Pisownia przyrostków -dztw(o), -ctw(o), -wstw(o), -stw(o), -dzk(i), -ck(i), -sk(i). Pisownia nie z różnymi częściami mowy.	26	2	2	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС 10
<i>Контрольна робота</i>						КР 30
Разом за модулем 2	132	6	16	100	10	80
Всього за семестр годин / балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, КР – контрольна робота тощо.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ

- 1. PRZYGOTOWAĆ PREZENTACJĘ NA TEMAT „Podstawowe zasady nauki interpunkcji polskiej”.**
- 2. PRZYGOTOWAĆ PREZENTACJĘ NA TEMAT „Podstawowe zasady nauki pisowni polskiej”**
- 3. WYKONAĆ PISEMNIIE ZADANIA:**

Proszę uzupełnić zdania za pomocą ó.

Przykład: Czy mogę coś kupić za złotówkę? złotówka – końcówka -ówka

- 1 W piwnicy trzeba wymienić żar...wkę
- 2 Na og...ł wstaję p...żno
3. Pr...buję r...żnych sposob...w, aby to zmienić
- 4 Czy twoja przyjaci...łka nigdy nie jada obiad...w?
- 5 Nowak...wna jest r...wnie zdolna jak inteligentna
- 6 Wyślemy im widok...wkę z podr...ży po Europie
- 7 Ch...r anioł...w śpiewał c...rce wr...żki
- 8 Dop...ki nie zrobisz zadania, nie będzie wsp...lnej kolacji
- 9 Na tej p...łce będzie stać kolekcja miniaturowych zegark...w
- 10 pr...cz sk...rzanego paska kupię jeszcze dwie pary but...w

Proszę wstawić potrzebne przyimki

1... cichu obszedł dwór. Wszystkie okiennice były pozamykane i cisza .... wewnątrz panowała. Dwór był ogromny z dachem łamanym. ... nad tym dachem rozpościerały się konary drzew. Baryka wszedł .... głównej sieni. ...tej sieni były otwarte drzwi .... pokoju stołowego. Zobaczył ogień palący się .... wielkim piecu .... zielonych kafli.

2. Właśnie .... lasu wracało towarzystwo całe, Wesole, lecz .... porządku; .... przód dzieci małe .... dozorcą, p...tem Sędziego szedł ... Podkomorzyną, ... bok pan Podkomorzy otoczony rodziną; Panny tuż .... starszymi, a młodzież .... boku; Panny szły .... młodzieżą, o jakie pół kroku...

3. ... stoisku .... komputerami zobaczyłem mojego kolegę .... klasy. Podszedłem .... niego i zaczęliśmy rozmowę .... najnowszym komputerze japońskim .... okół zgromadziło się kilka osób za interesowanych naszymi uwagami .... wśród nich dostrzegłem trzech kolegów .... szkoły.

4. ...pośród filmów, które oglądałem ostatnio, zainteresował mnie film .... serii „Życie zwierząt". Podczas jego oglądania zapisałem kilka uwag dotyczących życia zwierząt .... pustyni. ...za tym podziwiałem znakomitą pracę kamerzysty i montażysty, zdjęcia były .... wyraz piękne. ...przez oglądanie takich filmów łatwiej zrozumieć życie przyrody.

5. ... domem rosły róże i inne kwiaty.
... okół mojego domu rosły stare drzewa iglaste.
... nimi rozciągał się sad i ogród warzywny.
Zbliżał się wieczór. Schodziliśmy już .... gór. ...nami wyłaniało się schronisko. Góry zostawały ....za nami.
6. Adam uczestniczył .... biegu .... przełaj.
... wszystkim bądź dobrym i rozumnym człowiekiem.
Stolicą Polski jest .... pewno Warszawa.
Stefan był .... pan brat .... wszystkimi sąsiadami.
Pan Kowalski jest .... prostu zdolnym i pracowitym zegarmistrzem.
Sprzedał samochód .... bezcen.
... wszystko interesował go teatr, ... za tym niewiele go obchodziło.

7. ... sadzawkami grunt podnosił się .... górę. ...górze rósł las brzoźowy. ... środku tego lasu wznosił się pagórek. Niedaleko .... pagórka, ... starymi brzoźami, stała ławka. Była ona przeznaczona ... odpoczynku i rozmów. ...ławce często siadało się .... książką. Tam czytałam całymi dniami .... zapachu brzoź i .... wśród śpiewu ptaków.

8. ... powodu ukazania się artysty .... estradzie wszyscy powstałi .... swych miejsc, wiwatując .... jego cześć. Paderewskiemu .... pewnością to nie dziwne. Nawet królewskie siedzenia podnosiły się .... jego widok. Zmęczony, ale .... miłym uśmiechem .... swej pięknej twarzy,.... podzięce .... przyjęcie bisował.... końca. .... skończonym koncercie odpoczywał .... moim gabinecie. Był wyczerpany, ale .... wszystkim zadowolony .... przyjęcia i gorącej atmosfery .... czasie.

9. Tadeuszowi Makowskiemu stanęły teraz .... oczyma wzburzone fale — takie, jakie były .... prawdę, jak je malował .... swoich obrazach Władysław Ślewiński. Sam uważał, że malarstwo nie powinno zbyt wiernie naśladować natury. Ale .... mimo to podziwiał morskie krajobrazy Ślewińskiego.
...czas wojny .... 1914 roku przebywał .... domu Ślewińskich .... wzgórzu .... morzem. .... domu był ogród warzywny. ...wnątrz domu wisiały obrazy gospodarza. ...dczas wizyty Makowski obejrzał wiele .... nich.

10. Po lekcjach Zbyszek przyszedł.... stadion zobaczyć trening drużyny piłki nożnej. ...pierw trener przeprowadził ćwiczenia rozgrzewające zawodników, ...tem zawodnicy mieli ćwiczenia .... piłką, wreszcie zagrali .... między sobą mecz. Zbyszek nigdy .... tem nie widział treningu piłkarzy. Zrozumiał, że trzeba .... pierw dużo i ciężko pracować, że... ...tem zagrać dobry mecz.

Proszę utworzyć przymiotniki złożone:

3pazok: żółta spódnica w fioletowe grochy – fioletowo – żółta
pogodne niebo (błady i niebieski)
niebo w deszczowy, pochmurny dzień (ciemny i niebieski)
liście rozkwitające wczesną wiosną (jasny i zielony)
szkolna tablica (ciemny i zielony)
ubranie w pasy (czerwony, brązowy, zielony)
koszula w kratę (czerwony i granatowy)
flaga w połowie biała i w połowie czerwona
słownik zawierający wyrazy polskie i niemieckie
wojna tocząca się między Polską a Rosją
region, który obejmuje obszar Kujaw i Łęczycy

Proszę wstawić łącznik:

Południowo...zachodnio...europejski, staro...wysoko....niemiecki, język staro...cerkiewno...słowiański,
kupno...sprzedaż, lekarz...odkrywca, klub...kawiarnia

Zofia Kossak...Szczucka – polska powieściopisarka, współzałożycielka dwóch tajnych organizacji w okupowanej Polsce.

Busko... Zdrój – miasto uzdrowiskowe w Polsce, w województwie świętokrzyskim

Turkus jest kamieniem szlachetnym o odcieniu niebiesko...zielonym.

Watykan ma żółto...białą flagę.

Moim zdaniem, to najlepszy słownik polsko...niemiecki.

Sumy są rybami słodko...wodnymi.

Proszę opisać obraz Claude Monet, Lilie wodne (1899), używając przymiotników złożonych.

6. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Увесь освітній процес, контроль його результатів повинен відбуватися на засадах чесності, справедливості, відповідальності за результати своєї роботи, довіри до усіх учасників дидактичного процесу, об'єктивності оцінювання, толерантності, соціальної та гендерної рівності (деталі за [посиланням](#)).

Здобувач повинен систематично відвідувати практичні заняття з курсу, не запізнюватися, аби не переривати роботу викладача та своїх колег, не симулювати поганий стан здоров'я під час проведення модульних робіт, екзамену і под.

Усі усні завдання належить складати у призначений викладачем час. Письмові завдання, творчі проекти і под. варто подати на перевірку у визначений викладачем час, оформивши відповідно до вимог, що ставляться до такого виду робіт.

Обов'язково потрібно дотримуватися засад академічної доброчесності: під час виконання завдань не можна привласнювати собі результати інтелектуальної діяльності інших осіб, при оформленні результатів своєї праці потрібно подавати покликання на розвідки, котрими послуговувалися у ході підготовки матеріалів, зазначити ресурси, якими користувалися; не можна підтасовувати факти, ілюстративний матеріал, бібліографічні відомості, не допускається користування шпаргалками під час виконання самостійних, модульних робіт, виконання тестів.

Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У разі таких дій – адекватна реакція відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

*Під час вивчення ОК, визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ОК як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зрахування результатів подані [посиланням](#).

7. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю є **залік**. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, становить 100. Достатньою для заліку кількістю набраних за всі види запланованих робіт є 60 балів.

Питання, які виносяться на залік:

1. Zasady pisowni polskiej.

2. Zasady pisowni wyrazów z ó – u.
3. Zasady pisowni wyrazów z rz – ż.
4. Zasady pisowni wyrazów z ch- h.
5. Zasady pisowni ą, on, om, ę, en, em.
6. Zasady pisowni -ji, -ii, -i,-j.
7. Zasady pisowni kie-ke, gie – ge, kę, gę, gię.
8. Pisownia przedrostków i przyrostków.
9. Pisownia partykuły nie.
10. Zasady użycia małej i dużej litery.
11. Pisownia łączna lub rozdzielna połączeń wyrazów
12. Pisownia z łącznikiem i bez łącznika.
13. Dzielenie wyrazów.
14. Skracanie wyrazów i grup wyrazowych.
15. Pisownia nazwisk.
16. Funkcje znaków interpunkcyjnych.
17. Składniowy charakter polskiego systemu interpunkcyjnego.
18. Kropka jako znak interpunkcyjny zamykający wypowiedzenie.
19. Średnik. Zasady użycia średnika.
20. Przecinek. Przecinek między zdaniami podrzędnym i nadrzędnym, w zdaniu współrzednym, między członami zdania pojedynczego, przecinek przed wyrażeniami wtrąconymi.
21. Zasady użycia wielokropka.
22. Zasady użycia znaków pytania i wykrzyknienia.
23. Zasady użycia myślnika, nawiasów, cudzośliwu.
24. Zasady nauki ortografii i interpunkcji na lekcjach języka polskiego.

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Остапчук В. Формування графічних навичок письма на уроках польської мови. *Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти. Збірник тез доповідей I Міжнародного науково-методичного семінару. 4– 8 жовтня 2021 року.* Київ – Луцьк - Варшава. С. 95–98.
2. Lipińska E. Nie ma róży bez kolców : ćwiczenia ortograficzne dla cudzoziemców. Kraków : Universitas, 2014. 244 s.
2. Lipińska E., Dąbska E. G. Pisać jak z nut. Kraków : Universitas, 2016. 455 s.
3. Pyzik J. Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion. Kraków : Universitas, 2013. 464 s.
4. Zarych E. Ortografia polska w ćwiczeniach dla obcokrajowców. Kraków : Prolog, 2016. 162 s.
5. Mały słownik języka polskiego / red. L. Sobol. Warszawa : PWN, 1993. 1181 s.
6. Słownik ortograficzny języka polskiego wraz zasadami pisowni I interpunkcji / opr. M. Szymczak. Warszawa, 1995. 910 s.
7. Słownik języka polskiego / red. W. Doroszewski. T. I – XXI. Warszawa : PWN, 1997.
8. Słownik poprawnej polszczyzny / red. W. Doroszewski. Warszawa : PWN, 1973. 1054 s.
9. <https://język-polski.pl/>

10. <https://polski.pro/www.epolish.eu/>
11. <https://sjp.pwn.pl/>[https://sjp.pwn pl/](https://sjp.pwn.pl/)